

EURÓPA

Rada Európy

Rada Európy bola založená ako medzivládna organizácia 5. mája 1949 pôvodne desiatimi európskymi štátmi, s hlavným poslaním šíriť myšlienku jednoty medzi jej členmi. V súčasnosti má 44 členských štátov: Albánsko, Andorra, Arménsko, Azerbajdžan, Rakúsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Gruzínsko, Nemecko, Grécko, Maďarsko, Island, Írsko, Taliansko, Lotyšsko, Lichtenštajnsko, Litva, Luxembursko, Malta, Moldavsko, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Ruská federácia, San Marino, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Macedónsko, Turecko, Ukrajina a Veľká Británia. Ako pozorovatelia sú to štáty: (6) Canada, Holy See, Israel, Japan, Mexico, US.

Ktorýkoľvek európsky štát sa môže stať členom Rady Európy za podmienky, že akceptuje princípy právneho štátu a garantuje ľudské práva a základné slobody každému v rámci svojej jurisdikcie. Sídlo Rady Európy sa nachádza v Štrasburgu (Francúzsko) v Paláci Európy.

Poslanie Rady Európy

1. ochraňovať ľudské práva, princípy pluralitnej demokracie a vládu zákona,
2. propagovať a posilňovať rozvoj uvedomovania si európskej kultúrnej identity a diverzity,
3. hľadať riešenia problémov, ktorým európska spoločnosť čelí (diskriminácia minorít, xenofóbia, intolerancia, ochrana prírody, klonovanie ľudí, AIDS, drogy, organizovaný zločin a pod.)
4. napomáhať konsolidácii demokratickej stability v Európe podporou politických, legislatívnych a ústavných reforiem. Zloženie Rady Európy:

Výkonným orgánom Rady Európy je Výbor ministrov (jej členmi sú ministri zahraničných vecí všetkých 44 členských štátov - resp. ich stáli delegáti) spoločne s Parlamentným zhromaždením Rady Európy.

Aktivity Rady Európy:

Rada Európy sa zaoberá všetkými dôležitými záležitosťami týkajúcimi sa Európy s vylúčením obrany.

Európska únia / EÚ

Európska únia, v angličtine European Union, EU – mezinárodná organizácia združujúca od 1. mája 2004 25 štátov západnej, severnej, strednej a južnej Európy. Cieľom je prehlbovanie hospodárskej a politickej integrácie členských krajín. V r. 1952 vzniklo Európske spoločenstvo uhlia a ocele. V r. 1958 rímskymi zmluvami Európske hospodárske spoločenstvo a Európske spoločenstvo pre atómovú energiu. Zakladajúcimi členmi všetkých troch organizácií boli Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Belgicko a Luxembursko. V r. 1967 boli zlúčené orgány týchto troch organizácií a vzniklo Európske spoločenstvo (ES). Základné orgány: Európska komisia, Rada ministrov, Európsky parlament, Európsky súdny dvor, Európska investičná banka, Hospodársky a sociálny výbor. V r. 1973 pristúpili k Európskemu spoločenstvu Veľká Británia, Dánsko a Írsko, 1981 Grécko, 1986 Španielsko a Portugalsko. V r. 1992 bola podpísaná Maastrichtská zmluva ohľadom Európskej únie, ktorá prehlbuje existujúcu spoluprácu členských krajín a predpokladá postupnú integráciu členských štátov i v ďalších oblastiach (hospodárska a menová únia, spoločná zahraničná a bezpečnostná politika, sociálna politika). V r. 1995 pristúpili k Európskej únii Fínsko, Rakúsko a Švédsko. Od r. 2004 je členom ďalších 10 pristupujúcich krajín – medzi nimi aj Slovensko.

CEFTA: Stredoeurópska dohoda o voľnom obchode

Cieľom Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA) je prispieť k ekonomickému rozvoju členských krajín prostredníctvom rastu vzájomnej obchodnej výmeny, postupným vytvorením oblastí voľného obchodu. Krajiny CEFTA sa snažia o odstránenie prekážok vzájomného obchodu.

Dohodu podpísali 21. decembra 1992 vtedajšie Československo, Maďarsko a Poľsko. Slovensko sa stalo členom CEFTA od svojho vzniku. Prvý efekt dohoda priniesla od 1. marca 1993, kedy členské krajiny znížili clá na priemyselné produkty približne o 40 %. Po ďalších zmenách v roku 1994 od 1. júla prekročil podiel bezcolných tovarov 50-percentnú hranicu. Od 1. januára 1996 sa plným členom CEFTA stalo Slovensko. Zároveň podiel priemyselných tovarov oslobodených od cla vzrástol na 80 % a pokračovala postupná redukcia ciel na poľnohospodárske produkty. O rok neskôr, teda od 1. januára 1997, už bol od cla oslobodený vzájomný obchod so všetkými priemyselnými tovarmi s výnimkou niekoľkých citlivých položiek. Od 1. júla 1997 je členom CEFTA Rumunsko a od januára 1999 aj Bulharsko.

Dohoda určuje postupnú liberalizáciu vzájomného obchodu, pričom ku koncu prechodného obdobia budú odstránené všetky tarifné a netarifné prekážky v obchode s priemyselnými výrobkami. Vzhľadom na špecifický charakter poľnohospodárskeho sektoru nepredpokladá dohoda plnú liberalizáciu obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami. V dlhšom časovom horizonte sa očakáva liberalizácia aj ostatných oblastí ekonomických vzťahov, ako voľný pohyb kapitálu a práce, vytvorenie výhodných podmienok pre priamu spoluprácu podnikov a priame zahraničné investície, zlepšenie dopravného systému a infraštruktúry a koordináciu národných energetických a telekomunikačných systémov. Najcitlivejšou oblasťou je obchod s agropotravinárskymi produktmi. Na jednej strane Maďarsko, Česká republika a Slovensko majú záujem na ďalšej liberalizácii, ostatné členské štáty na čele s Poľskom sa snažia zabrániť prílevu potravín a poľnohospodárskych produktov z dovozu, ktoré ohrozujú ich domácu produkciu. Tento rozpor môže podľa niektorých pozorovateľov vyústiť až do rozpadu celej dohody.

EFTA

Európske združenie voľného obchodu, ESVO, v angličtine European Free Trade Association, EFTA – zoskupenie založené 4.1.1960 Dánskom, Nórskom, Portugalskom, Rakúskom, Veľkou Britániou, Švédskom a Švajčiarskom; ďalej pristúpilo Fínsko, Island a Lichtenštajnsko. Cieľom združenia bolo odstrániť prekážky vo vzájomnom obchodovaní s priemyselnými výrobkami. To sa týkalo len voľných pohybov tovaru vnútri zoskupenia; voči tretím krajinám si každá krajina zachováva vlastný colný režim. Po odchode Dánska a Veľkej Británie (neskôr aj Portugalska), ktoré sa stali členmi EHS, význam ESVO klesol. V roku 1973 vstúpili do platnosti dohody o voľnom obchode medzi členskými štátmi tohoto zoskupenia a Európskymi spoločenstvami, zavŕšené v roku 1977 colnou úniou. Projekt vytvorenia jednotného vnútorného trhu v EHS (od roku 1993 Európskej únii) motivovali zosilnenie kontaktov medzi ESVO a EÚ, ktoré viedlo k vytvoreniu tzv. Európskeho hospodárskeho priestoru.

V súčasnosti má 4 členov: Iceland, Liechtenstein, Norway, Switzerland

OECD

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, v angličtine Organization for Economic Cooperation and Development, OECD – medzinárodná organizácia založená 30.9.1961 ako nástupníčka organizácia OEEC; sídli v Paríži. Členovia - 23 európskych štátov + 7 mimoeurópskych: USA, Kanada, Japonsko, Mexiko, Južná Kórea, Austrália a Nový Zéland. Hlavným cieľom je liberalizácia medzinárodného obchodu a financií. Každoročne vydáva ekonomickú analýzu a hodnotenie hospodárskych výsledkov jednotlivých krajín. SR je členom od 14.12.2000.

AFRIKA

Africká únia

Africká únia bola založená Ústavným aktom Africkej únie podpísaným v Lomé (Togo) v roku 2000. Africká únia bola založená ako nástupníčka organizácia po Organizácii africkej jednoty (OAJ). Ústavný akt nadobudol platnosť v zmysle svojho čl. 28 tridsiatym dňom od uloženia ratifikačných listín najmenej dvoch tretín členských štátov OAJ, konkrétne 26. mája 2001, teda tridsať dní od ratifikácie aktu Nigériou, ktorá bola 36. štátom, ktorý Akt ratifikoval. Týmto dňom prestala existovať OAJ a vznikla nová Africká únia. Už z jej názvu je zjavné, že vznikla po vzore

Európskej únie, hoci zatiaľ sa jej nepodarilo dosiahnuť takú úspešnú integráciu ako sa to podarilo EÚ. V súčasnosti má Africká únia 53 členských štátov. Spomedzi štátov afrického kontinentu v súčasnosti nie sú členmi Africkej únie len Maroko, ktoré vystúpilo z bývalej OAJ v roku 1983.

Sídlo Africkej únie je v Adis Abebe (Etiópia).

Ciele Africkej únie sú deklarované v čl. 2 Konštitutívneho aktu. Ide prevažne o politické ciele, ako spolupráca krajín afrického kontinentu, obrana suverenity, územnej integrity a nezávislosti členských štátov, podpora mieru, bezpečnosti a stability na kontinente, podpora demokratických princípov a inštitúcií, participácie ľudí a dobrej správy (good governance) a podobne. Dôležitým cieľom je aj koordinácia a harmonizácia politík medzi existujúcimi a budúcimi regionálnymi hospodárskymi spoločenstvami v Afrike. Sčasti sú spomenuté aj ekonomické ciele, napríklad prehĺbenie sociálnoekonomického integrácie, presadzovanie rozvoja kontinentu podporou výskumu vo všetkých oblastiach, najmä v oblastiach vedy a technológii, ekonomické ciele sú však obsiahnuté predovšetkým v Zmluve z Abuji. Zaujímavé je však porovnať ciele Africkej únie ako nástupníckej organizácie OAJ a ciele vyjadrené v Charte OAJ. Možno konštatovať, že cieľov Africkej únie je viac ako cieľov OAJ, významné je vynechanie cieľa odstrániť kolonializmus na africkom kontinente. Zjavným dôvodom vynechanie tohto cieľa to, že cieľ sa podarilo dosiahnuť.

Africké hospodárske spoločenstvo

Africké hospodárske spoločenstvo (AHS) je úzko späté z Africkou úniou a s jej predchodkyňou – OAJ. AHS bolo založené v roku 1991 podpísaním Zmluvy zakladajúcej Africké hospodárske spoločenstvo, nazývanej Zmluva z Abuje. Zmluva nadobudla platnosť v roku 1994.

AHS je integračné zoskupenie štátov afrického kontinentu úzko spojené z Africkou úniou. Pred vznikom Africkej únie a zánikom OAJ malo AHS podobné väzby s OAJ.

AHS má sídlo, rovnako ako Africká únia v etiópskej Adis Abebe. Ciele AHS sú, na rozdiel od Africkej únie, prevažne ekonomické. Medzi ciele AHS patrí o. i. podpora hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja a integrácie afrických ekonomík, podobne ako v prípade Africkej únie koordinácia a harmonizácia politík regionálnych hospodárskych spoločenstiev, posilnenie existujúcich hospodárskych spoločenstiev a založenie nových spoločenstiev tam, kde ešte takéto spoločenstvá založené nie sú, liberalizácia obchodu, prijatie spoločnej obchodnej politiky voči tretím štátom, založenie spoločného trhu alebo poskytnutie špeciálnych dohôd tým členským štátom, ktoré sú klasifikované ako najmenej rozvinuté štáty. Dohoda z Abuji obsahuje veľmi ambiciózne plán vytvorenia tzv. Spoločenstva rozvrhnutý na šesť rokov, ktoré sa majú realizovať v prechodnom období nepresahujúcom 34 rokov. Výsledkom tohto procesu má byť o. i. spoločný trh zahrňujúci voľný pohyb osôb tovaru, služieb a kapitálu, Africká menová únia s jedinou Africkou centrálnou bankou a vytvorenie jednotnej africkej meny, ale aj politické „výsledky“, ako vytvorenie Panafrického parlamentu a zvolenie jeho členov vo všeobecných priamych voľbách. Orgány AHS sú spoločné s orgánmi Africkej únie.

Spoločný trh pre východnú a južnú Afriku (COMESA)

Spoločný trh pre východnú a južnú Afriku (Common Market for East and South Africa, COMESA) je integračné zoskupenie 20 štátov východnej a južnej Afriky. COMESA bola založená Dohodou o založení Spoločného trhu pre východnú a južnú Afriku, podpísanou 5. novembra 1993 v Kampale (Uganda), ktorá vstúpila do platnosti v roku 1994. Dohoda počítá aj s budúcim členstvom dvoch štátov, ktoré zatiaľ nie sú členskými štátmi, Juhoafrickej republiky a Botswany, keď splnia podmienky, ktoré ustanoví Úrad (Autorita). Ciele organizácie sú prevažne ekonomické, najmä vytvorenie spoločného trhu a colnej únie, spolupráca v hospodárskej a menovej oblasti, ale v Dohode sa objavujú aj politické ciele ako podpora demokratického systému vlády v členských štátoch, mierové riešenie sporov a podobne. Jedným z dôležitých cieľov COMESA je aj príspevek k budovaniu Afrického hospodárskeho spoločenstva. Sídлом COMESA je Lusaka (Zambia).

ÁZIA

(OPEC) Organization of Petroleum Exporting Countries

Založené 14.9.1960 – má za úlohu koordinovať obchodnú politiku pri vývoze ropy. Patria tu nasledovné krajiny: (11) Algeria, Indonesia, Iran, Iraq, Kuwait, Libya, Nigeria, Qatar, Saudi Arabia, UAE, Venezuela.

(OAPEC) Organization of Arab Petroleum Exporting Countries

Organizácia arabských krajín vyvážajúcich ropu, v angličtine Organization of Arab Petroleum Exporting Countries, OAPEC – medzinárodné regionálne komoditné združenie založené 9.1.1968. Členmi je 11 krajín: Alžírsko, Bahrajn, Egypt, Irak, Katar, Kuvajt, Líbya, Saudská Arábia, Spojené arabské emiráty, Sýria a Tunisko. Organizácia usiluje o ochranu záujmov členských krajín pri vývoze ropy, o koordinácii obchodnej politiky, o výmenu informácií a o spoločné projekty v oblasti ťažby, prepravy a spracovania ropy.

(OOP) Organizácia pre oslobodenie Palestíny a jej vodca JÁSIR ARAFAT

V r. 1967 prevzal Jásir Arafat vedenie Organizácie pre oslobodenie Palestíny, ktorej do tej doby predsedal Ahmad Šukajrí. Vzápätí rozpútalo oslobodzovacie hnutie ozbrojený boj proti Izraelu. Arafat bol v roku 1959 pri zrode Al-Fatáhu, ktorý bol jadrom Organizácie pre oslobodenie Palestíny. Cieľom OOP je vytvorenie arabského štátu na území Palestíny. Vrcholná organizácia palestínskeho oslobodzovacieho hnutia bola na Druhej arabskej vrcholnej konferencii uznaná Palestine Liberation Organization (PLO). Po založení Izraelu (14. 5. 1948), keď z neho začali Arabi utekať a vznikli neriešiteľné problémy s utečencami, vytvorili sa partizánske skupiny (fedajíni). Príslušníci týchto skupín pochádzali z palestínskych utečeneckých táborov v štátoch susediacich s Izraelom. Práve Arafat sa stal ich vodcom.

STREDNÁ ÁZIA

Význam Strednej Ázie neustále rastie a to nie len z hľadiska bezpečnosti ale aj ekonomiky a energetiky. Je to oblasť v mnohých rovinách prepojená s regiónom Perzského zálivu, de facto súčasťou širšieho Stredného Východu. Je to priestor, v ktorom po rozpade Sovietskeho zväzu vzniklo, ako to svojho času nazval Zbigniew Brzezinski, mocenské vákuum, ktoré sa snaží vyplniť niekoľko súperiacich mocností.

I bez toho má však táto oblasť vysoký destabilizačný potenciál spojený s etnickou a náboženskou heterogenitou, nevyvinutou občianskou spoločnosťou, pretrvávajúcimi hraničnými spormi, napätím kvôli nedostatkom vody, ktoré pravdepodobne bude ešte rásť, dominantným vplyvom ľudského faktora na zahraničnopolitické správanie tamojších krajín a pôsobením militantných islamistických skupín.

Informovanosť o tomto regióne je však v našich podmienkach u verejnosti nízka. A to i napriek tomu, že slovenský diplomat Ján Kubiš, je Špeciálnym reprezentantom EÚ pre Strednú Áziu. Na nasledujúcich riadkoch by som preto chcel prispieť k zvýšeniu povedomia o tejto oblasti, informovaním o integračných iniciatívach a zoskupeniach tu pôsobiacich.

Jednotný ekonomický priestor, počiatky v roku 2003, zameraný na ekonomickú spoluprácu Kazachstanu, Ruska, Bieloruska, a Ukrajiny. Mala byť vytvorená komisia pre obchod a clá ako základ regionálnej organizácie otvorenej ďalším krajinám, v budúcnosti eventuálne aj so spoločnou menou. Po politických zmenách na krajine na prelome rokov 2004-2005 zvolila Ukrajina k tomuto projektu indierentný postoj. Parlament pristúpenie schválil, ale prezident preferoval orientáciu krajiny na EÚ, pričom členstvo v oboch sa vylučuje. Preto sa Ukrajina zúčastňuje len v oklieštenej forme, čo s ohľadom na ostatné krajiny majúce medzi sebou rozvinutú bilaterálnu ekonomickú spoluprácu, robí budúcnosť tohto združenia neistú. Rozvoj jej štruktúr a práce ustrnul a uvažuje sa o implementácii jej agendy do rámca oživujúceho sa Euroázijskeho ekonomického spoločenstva.

Euroázijské ekonomické spoločenstvo má počiatky v roku 1995 v colnej únii medzi Ruskom a Bieloruskom. Od roku 1996 tri stredoázijské republiky podporujú myšlienku prehĺbenia ekonomickej, sociálnej, vedeckej, kultúrnej a vzdelávacej spolupráce pri rešpektovaní suverenity jej účastníkov, zahŕňajúc aj koordináciu v zahraničnej politike a pri kontrole hraníc. Do roku 1999 sa k colnej únii a spoločnému ekonomickému priestoru pripájajú aj Kazachstan, Kirgizsko a Tadžikistan. V roku 2000 dochádza k podpisu zmluvy o vzniku Euroázijskeho ekonomického spoločenstva, ktorá vstupuje do platnosti v r. 2001. V roku 2006 vstupuje Uzbekistan. Pozorovateľmi sú Moldavsko, Arménsko a Ukrajina. Hlavnými cieľmi tohto zoskupenia je spolupráca pri vstupe do WTO, harmonizácia ciel, rozvoj spoločných pravidiel ochrany hraníc, rozvoj spoločných programov ekonomického a sociálneho rozvoja, vytváranie porovnateľných podmienok pre podnikateľské aktivity, rovnocenný prístup pre občanov členských krajín k vyššiemu vzdelaniu u iných členov.

Organizácia Šanghajskej spolupráce vznikla v roku 2001, združujúc 6 štátov – Rusko, Čína, Kazachstan, Kirgizsko, Tadžikistan, Uzbekistan. Jej počiatky sú v Šanghajskej dohode z rok 1996 o dôvere v oblasti hraníc a o redukcii vojenskej prítomnosti na vzájomných hraniciach medzi 5 dnešnými členmi. V roku 2001 vstúpil Uzbekistan a bola prijatá deklarácia o vzniku organizácie. V r. 2002 schválená charta, ktorá upravuje orgány a princípy spolupráce. Cieľom je bezpečnostná spolupráca, riešenie hraničných sporov, zabránenie vojenským konfliktom, boj proti pašovaniu drog, boj proti militantnému islamskému extrémizmu, separatizmu a proti terorizmu. V roku 2003 bolo v Šanghaji otvorené Protiteroristické centrum a 2004 bola v Taškente zriadená antiteroristická agentúra tejto organizácie (regionálna antiteroristická štruktúra). Organizácia sa usiluje o rozšírenie svojej agendy o ekonomickú, súdnu spoluprácu, návrh priestoru voľného obchodu narazil ale na odpor stredoázijských krajín. Zintenzívnili sa kontakty a o členstve sa uvažuje v prípade Mongolska, Iránu, Pakistanu a tiež Indie. Neoficiálne je podľa väčšiny pozorovateľov zámerom organizácie s dominanciou Ruska a Číny, vyvážiť vplyv USA v oblasti a predísť konfliktom, ktoré by USA umožnili intervenovať v blízkosti hraníc Ruska a Číny, získať vplyv na Uzbekistan, umožniť inštitucionálne zapojenie Číny do oblasti a posilnenie jej vplyvu na vývoj v regióne. Niektorí jej vznik spájajú s americkou prácou na národnej protiraketovej obrane.

Zaujímavá je tiež deklarácia tejto organizácie z rok 2005, ktorá obsahuje mimo iného vetu hovoriacu o požiadavke na členov antiteroristickej koalície stanoviť dátum skončenia dočasného využívania infraštruktúry a pobytu vojenských jednotiek na území členských štátov organizácie. Je zrejme, že bez súhlasu Ruska a Číny by takáto deklarácia nevznikla, pričom tieto veľmoci vyžili anonymitu organizácie, aby vyslovili to, čo verejne skrývajú. Všetky stredoázijské krajiny sú zapojené do partnerských programov NATO – partnerstvo za mier a členovia Euroatlantickej partnerskej rady.

Na týchto integračných zoskupeniach je vidieť, ako sa v oblasti stretávajú vplyvy Ruska, USA, Číny aj moslimských krajín.

Regionálna spolupráca krajín strednej Ázie je obmedzená obavami elít o stratu nezávislosti a kontroly na krajinami, etnickými trenicami, hraničnými spormi a antipatiami lídrov. Zdá sa však, že svitá na lepšie časy.

V roku 2004 a v roku 2005 sa uzbecký vodca a kazašský prezident vyslovili za užšiu regionálnu spoluprácu v ekonomickej oblasti. Otázne je, či sa slová premenia na činy, keďže to by si vyžadovalo isté obmedzenie suverenity krajín, harmonizáciu istých politík a s tým by mohol byť problém. Problémom je vnútropolitický charakter týchto krajín, v ktorých je zahraničnopolitické správanie výrazne ovplyvňované ľudským faktorom – záujmom autoritatívneho vodcu. Napriek tomu sa zdá, že tu integračný trend je, a vôľa začína rásť.

APEC - asijsko pacifické združenie voľného obchodu

Ekonomické spolupráce, byl založen v roce 1994, odezva na jasné rozšíření EU, tehdejší prezident (Clinton) říkal, že je dobré dodržovat kontakt s EU, ale musí se také zaměřit na asijské trhy - člení - USA, Indie, Japonsko, Čína, Vietnam, Chile, Kanada. Cílem bylo do roku 2010 mít těsnější spolupráci, protože je mezi státy rozdílný ekonomická úroveň, rozličné politické vztahy. Hlavní starost Číny je jak zbohatnout, akumulizovat kapitál.

AMERIKA S+J

NAFTA - Severoamerická zóna voľného obchodu

USA, Kanada, Mexiko. Stala se prvním recipročním ujednáním o volném obchodu mezi rozvojovým Mexikem a vyspělými USA a Kanadou. Základem Naftě byla CUFTA, Nafta je její zdokonalenou a rozšířenou a zdokonalenou verzí. Cílem rozšíření bilaterální dohody mezi USA a Kanady bylo nastolit efektivní postupy při realizace a řešení sporů, zajistit dostatečnou ochranu duševního vlastnictví. Pomohly vstoupit Mexiku do OECD, zachránily ho před státním bankrotem. Chtěli si tak zajistit ekonomicky schopného souseda.

MERCOSUR (L) - Jihoamerické združenie voľného obchodu

Dnes spíše celní unie. Stálými členy jsou Argentina, Brazílie, Uruguay, Paraguay. Chile a Bolívie jsou přidružení členi. Formuje se po vzoru Evropské unie, celkem má 230 mil. obyvatel. Snaží se vytvořit silný hospodářský celek, který by byl schopný obstát v globální soutěži. Carlos Meriem se vyslovil pro razantní urychlení jihoamerické integrace a navrhl usilovat o vznik společné země a občanství. Ve výměně zboží prakticky neexistují a začíná se pracovat na liberalizaci obchodu se službami. Strojařské firmy z ČR v těchto oblastech v 60. letech vytvářely obrovské investiční celky - pivovary, lihovary, mlýny.

ASEAN - sdružení zemí jihovýchodní Asie

Hovoří se o něm jako o obrovském potenciálu JV Asie. Vznikl v roce 1962 v Bangkoku na zasedání ministrů zahraničních věcí Filipín, Indonésie, Malajsie, Thajska, Singapuru. Přistoupily Brunej, Vietnam a Čína. Cílem je urychlení ekonomického růstu, pokrok v sociální oblasti

Perspektivní integrační seskupení

FTAA

Nafta by se měla přeměnit v Celoamerický integrační celek - od Aljašky po Ohňovou zemi, měla by vzniknout nejvýznamnější zóna volného obchodu, měla by sdružovat 800 milionů lidí.

Konferencia mediterana

Středomořské integrační seskupení se severoafrickými (magrep - Tunis, Maroko ...) a blízko východními státy.

Ostatní hospodářská uskupení - regionálního významu

OPEC - Sdružení zemí vyvážející ropu

SELA - Latinskoamerický hospodářský systém

ALADI- Latinskoamerické integrační společenství

ECO - Islámská organizace pro hospodářskou spolupráci

Jen pro islámské země

KEI - Hospodářská organizace v černomořské oblasti

Např. Ázerbájdžán, Bulharsko, Gruzie, Moldavsko, Řecko

UMA - Unie arabského Maghrebu

Alžírsko, Libye, Maroko, Mauritanie, Tunisko

Nejbohatší a nejdynamičtější regiony světa

Guangdong

Čínská provincie, která v sobě zahrnuje Hongkong a Macao, jsou zde otevřené zóny, které mají zvláštní privilegia

Kjúšú

Jihozápadní japonský ostrov (z 4900) - 4 nejdůležitější ostrovy (Honšu, Kjúšú, Šikoku a Hokaido)

Kalifornie

„Země zaslíbená“, je součástí USA, má vynikající geografickou polohu - brána do tichomoří, vynikající podnebné podmínky. Je zde kosmická a letecká produkce, filmařský průmysl - právě zde, protože byl všude nedostatek energie, ale v Hollywoodu je nejvíce slunečních dnů, takže solární energie.

Bohaté evropské regiony

SV Itálie - provincie Milánsko, Paříž, Middleland (Anglie), Bavorsko - nemá gigantické rozměry.

Výhled světové ekonomiky

Je těžké ho posuzovat

- Severní Amerika - 23 %
- Východní Asie - bez Japonska - 16 %
- Eurozóna - 16 %
- Jižní Amerika vč. Karibské oblasti - 9 %
- Japonsko - 8 %
- Ostatní země - 8 %
- Ostatní evropské země - 7 %
- Jižní Asie - 7 %
- Afrika a Blízký východ - 6 %
- Ostatní země - 8 %

Hlavní projevy globalizace

- Globalizace = naděje na velké skoky hospodářského růstu a také růstu moci
- Elity se pokoušejí pochopit, co se to na ně řítí
- Globalizaci můžeme rozumět jako dobytí světového hospodářského prostoru bez hranic
- Hlavní projevy globalizace - soustředění FDI, což vede k nadvládě financí nad výrobou

- Globalizace se spojuje se soustředěním do velkým městských celků